

بر خورد با دومین باند کلاهبرداری از بیماران

رئیس پلیس فتای پایتخت از دستگیری اعضای دومین باند کلاهبرداری تلفنی از همراهان بیماران بستری در بیمارستان‌ها خبر داد. به گزارش ایسنا، داوود معظمی گودرزی، در تشریح جزئیات این خبر گفت: «پس از دستگیری باند قبلی، مجدداً شکایت‌هایی با موضوع مشابه تشکیل شد و شکات مدعی بودند، فردی ناشناس با آنها تماس گرفته و خود را پزشک معالج بیمار آنها که در بیمارستان بستری است، معرفی کرده و با اعلام اینکه مریض آنها بدحال است و باید سریعاً مداوا شود، از آنها خواسته تا مبلغ موردنظر را واریز کنند.» او ادامه داد: «بررسی‌ها نشان داد که مجرمان همانند باند قبلی با مراجعه به بیمارستان‌ها و به دست آوردن اطلاعات پزشکان، با ترفندهای زیرکانه با پذیرش بیماران بیمارستان تماس می‌گرفتند، خود را پزشک آن بیمارستان معرفی می‌کردند و درخواست شماره تماس همراهان بیمار بستری شده تحت‌نظر خود را می‌کردند.»

بر خورد با متخلفان «پارک ویژه معلولان»

رئیس دبیرخانه هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی کشور، از پلیس راهنمایی و رانندگی خواست با متخلفانی که «جای پارک ویژه جانبازان و معلولان» را رعایت نمی‌کنند، برخورد کند. غلامرضا رضایی فر با اشاره به بی‌توجهی افراد نسبت به جای پارک ویژه خودروی افراد دارای معلولیت، به ایسنا گفت: «در حالی که در سطح شهرها تابلو ویژه معلولان و اختصاص جای پارک فراهم شده است، براساس گزارشات دریافت‌شده از سوی افراد دارای معلولیت، حقوق این افراد در خصوص پارک ویژه خودروی معلولان رعایت نمی‌شود.» او با تأکید بر اینکه همیشه افراد دارای معلولیت در جلسات با سازمان، نسبت به بی‌توجهی سایر افراد جامعه به جای پارک ویژه خودروی افراد دارای معلولیت شاکه هستند، گفت: «با وجود درخواست‌ها، پلیس با متخلفان بر خوردی نمی‌کند.»

ابتلای ۱۴ درصد بالای ۲۰ ساله‌ها به دیابت

مدیرعامل انجمن دیابت ایران با بیان اینکه ۱۴ درصد جمعیت بالای ۲۰ سال در کشور ما مبتلا به دیابت هستند، گفت: «بیشتر بیماران دیابتی را بیماران دیابتی مبتلا به نوع دوم تشکیل می‌دهند که بیش از ۵۰ درصد این افراد، در اغلب کشورها اطلاعی از بیماری خود ندارند.» اسدالله رجب با اشاره به اجرای پوشش ملی غربالگری فشار خون و دیابت به ایلنا گفت: «یکسری افراد در این غربالگری‌ها شناسایی می‌شوند، اما مهم این نیست که ما بیماران را بشناسیم؛ مهم این است که بعد از اینکه این افراد شناسایی شدند، کاری برای آن‌ها انجام دهیم که این افراد دچار عوارض بعدی نشوند.» او با اعلام اینکه اغلب بیماری‌های قلبی، عروقی نتیجه بی‌توجهی به دیابت است، افزود: «اگر از ابتدا بیماری فرد دیابتی به‌صورت دقیق کنترل شود؛ دیگر هیچ عارضه‌ای پیدا نمی‌کند و در حقیقت یک فرد دیابتی می‌تواند مانند سایر افراد اجتماع زندگی کرده، زندگی‌اش کیفیت خوبی داشته باشد و طول عمری مانند طول عمر افراد عادی داشته باشد، اما اگر بیماری یک‌فرد دیابتی درمان نشده و قند کنترل‌شده‌ای نداشته باشد؛ حداقل این ۸ تا ۱۲ سال، عمر متوسط این فرد کاهش پیدا می‌کند.»

گزارش حقوق

تحقیر یا تنبیه؟

هم‌میهن در گفت‌وگو با کارشناسان اجتماعی، حقوقی و فقهی، پیامدهای صدور حکم «شلاق» برای معترضان سیاسی و اجتماعی را بررسی کرد

عکس: ایرنا

و روزنامه‌نگار، هم در این باره نوشت: «بسیاری از احکام فقهی که اعتبار مدرکی‌شان با حکم تازبانه تفاوتی ندارد، صرفاً به دلیل نامتناسب بودن با زمان، تعطیل شده و اجرا نمی‌شوند. چرا همان دلیل را به شلاق تعمیم نداده و قانون کنونی اصلاح نمی‌شود؟ دو نگرش حقوق بشری و فقهی، با وجود فاصله‌ها و زاویه‌هایی که با هم دارند، اما در موضوع ممنوعیت تحقیر و درهم‌شکستن شخصیت افراد ولو اینکه مجرم باشند. اشتراک پیدامی‌کنند. آیت‌الله منتظری بر این نکته تأکید و تصریح دارد و استفاده از شلاق دست‌کم در زمان ما معنایی جز تحقیر و درهم‌شکستن شخصیت فرد ندارد و خودش نوعی ارتکاب جرم است.» عباس عبدی، روزنامه‌نگار، هم با مقایسه اجرای حکم شلاق در گذشته و حال حاضر، نوشت: «شلاق امروز، شلاق دبروز و صدسال و هزارسال پیش نیست، فقط تشابه اسمی و صورتی دارند. به‌طور قطع برخی جرائم هستند که جرم تلقی شدن آن‌ها مورد قبول همگان است، ولی مجازات شلاق برای آن‌ها در نظر گرفته شده است که موافق رویکرد عمومی جامعه نیست و مطابق این راه‌حل باید تبدیل به مجازات‌های دیگری شوند. اگر نیازمند حکم شرعی هم هست، به‌نظر مقام معظم رهبری هم می‌توانند با صدور یک فتوا یا از جاع به مجمع تشخیص مصلحت، مجازات شلاق را به کلی حذف و به جایش مجازات‌های دیگر را مقرر دارند.»

▼ وهن دین، وهن دستگاه قضا

در ادبیات حقوقی معاصر، مجازات‌هایی مانند شلاق را مجازات‌های تزییلی یا تحقیرکننده می‌نامند. نکته آنکه برای فعالان سیاسی و مدنی نیز تعیین چنین مجازاتی مسبوق به سابقه بوده است. به گفته کارشناسان حقوقی و فقهی، این آراء اما از دو جهت محل ایرادند؛ اول آنکه باتوجه به مطابقت قوانین کشور با فقه اسلامی، صدور چنین آرایبی در قرن ۲۱ می‌تواند بسترساز وهن دین در جامعه شود. از سوی دیگر انسان قرن ۲۱ که به خوبی بر حقوق ذاتی و کرامت انسانی خود واقف است، با پذیرش رویکرد منطقی مجازات بزهکاران، مجازات‌هایی مانند شلاق را بر نمی‌تابد و آن را در تضاد با کرامت انسانی خود می‌داند. آیت‌الله خمینی در بحث امر به معروف و نهی از منکر در کتاب «تحریر الوسیله» تأکید می‌کند: «اگر نهی از منکر و رفتاری، باعث وهن به اسلام و شریعت شود، این کار حرام است؛ چون به اسلام و قانون وهن می‌شود.» شاید به همین علت است که برخی از مواد قانونی قانون مجازات اسلامی با تعیین کردن چند نوع مجازات برای یک جرم (مجازات تخییری)، دست قاضی را برای انتخاب بهترین شیوه تنبیه محکوم باز گذاشته است. تأثیرگذاری آرای صادر شده از سوی قضات تا آنجاست که ۲۹ تیرماه سال جاری و در بحبوحه صدور احکام عجیب و غریب مانند شستن میت برای زنان بی‌حجاب، محسنی‌اژه‌ای، رئیس دستگاه قضایی کشور، تأکید کرده بود: «مجازات باید متناسب، عاقلانه و اثربخش باشد؛ تعیین مجازات نباید به گونه‌ای باشد که موجب وهن شود، اگر مجازات تعیین شده، وهن دستگاه قضایی باشد، از اثرگذاری لازم بر خوردار نخواهد بود.»

▼ مجازاتی خلاف عدالت ترمیمی

صالح نقره‌کار، حقوقدان و دبیر کارگروه حقوق بشر اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای سراسر کشور (اسکودا) در این باره به هم‌میهن می‌گوید: «اصولاً مجازات‌های تزییلی مانند شلاق در دوره مدرن با رویکرد برآورد ارزشی و فایده‌مندی مجازات، جزای موجهی نیست. کارکرد نظام سزادهی در این سنخ اعمال مجازات به شیوه سنتی، دچار کاستی بوده و اقدامی هنجارمند و دارای حسن تأثیر اجتماعی تلقی نمی‌شود. مظاهر خشونت از جمله مجازات‌های بدنی که از نوع تزییلی هستند، امروز کارکرد و اثربخشی لازم را ندارند و به‌نوعی باعث تخریب شخصیت فرد محکوم می‌شوند. مجازات‌ها باید با منافع عمومی و خیر اجتماعی همساز باشند، زیرا جامعه از اعمال مجازات انتظار تشفی و ترمیم وضعیت ایجادشده از جرم را دارد و به دنبال آن است که مجرم متنبه شود و در وضعیت بازگشت به جامعه قرار بگیرد، همچنین جامعه از محل اعمال مجازات به خیر عمومی برسد.» او ادامه می‌دهد: «شلاق به‌عنوان یک مجازات تعزیری به‌مثابه یک اقدام تزییلی یا تحقیرکننده استفاده می‌شود، امروز با نگرش ارزشی نسبت به ماهیت، ساختار، کارکرد و نوع اعمال مجازات مواجه‌ایم. بسیاری از اعمال مجازات‌هایی که در ققه سنتی ما کاربرد داشته‌اند، به‌عنوان مجازات‌های تعزیری یا مجازات‌های تخییری (که قاضی را مخیر می‌کند که به یکی از مجازات‌ها بسنده کند)، سازگاری با نظام هنجارمند ما ندارند. بنابراین باید از مقنن بخواهیم که با بازنگری نسبت به اعمال مجازات‌های تزییلی بدنی به‌ویژه شلاق، زمینه اصلاح مجرمین را با شیوه‌های دیگر مقرر در قانون مجازات یا با تقنین مناسب فراهم کند تا شاهد این سنخ مجازات‌ها نباشیم.» این حقوقدان درباره ماده ۶۳۸ قانون مجازات اسلامی نیز می‌گوید: «مجازات در نظر گرفته شده در این ماده از نوع تخییری است به این معنا که وقتی در شیوه مجازات تعیین‌شده در یک ماده قانونی از واژه «یا» استفاده می‌شود، قاضی مخیر است متناسب با شرایط مجرم، زمینه‌ای فراهم کند که یکی از مجازات‌هایی را که به‌نفع مجرم، جامعه، بازگشت مجرم به جامعه و بازدارنده از ارتکاب جرم است به‌عنوان صلاحیت‌بخش تعزیری خود مورد استفاده قرار دهد. در این زمینه خیر عمومی، خیر شخصی مجرم و منافع جامعه حائز اهمیت است.»

گذشته نیز قابل مشاهده است. فروردین‌ماه سال ۱۳۸۸ علی تاجرنیا، عضو شورای مرکزی مشارکت، در دادگاه بدوی به ۶ سال حبس تعزیری و تحمل ۷۴ ضربه شلاق محکوم شد؛ البته حکم او در دادگاه تجدیدنظر به یک‌سال حبس تعزیری کاهش یافت. محمدجواد روح، روزنامه‌نگار و سردبیر کنونی روزنامه هم‌میهن، نیز در سال ۱۳۸۶ به ۳۵ ضربه شلاق محکوم شد. علت صدور این حکم در دادگاه بدوی، نوشتن یک یادداشت در سال ۱۳۸۲ در روزنامه یاس نبوده است؛ اقدامی که بخشی از حرفه یک خبرنگار است. هر چند این حکم در دادگاه تجدیدنظر، به پرداخت جزای نقدی تغییر کرد.

شادی مکی

خبرنگار گروه جامعه

چند روز پیش بود که یکی از شهروندان زن به اتهام «اباحه‌گری»، ۷۴ ضربه شلاق را تحمل کرد. جرم او، حضور بدون حجاب در معابر عمومی بود؛ آن‌هم در تشریحاتی که «اجبار حجاب» به‌عنوان یک امر واجب مورد وفاق تمام علما نیست و درباره آن رویکردهای مختلفی وجود دارد. البته این تنها مورد از صدور مجازات شلاق برای یک شهروند معترض نیست. چندروز بعد از اجرای این حکم، زهرا مینویی-وکیل مهدی یراحی- از صدور رأی موکل خود مبنی بر ۲۰ سال و ۸ ماه حبس تعزیری و ۷۴ ضربه شلاق تعزیری» خبر داد. مردادماه نیز احمد زیدآبادی، مشاور روزنامه هم‌میهن و از فعالان سیاسی، در کانال تلگرامی خود از صدور حکم ۵۰ ضربه شلاق روی نقاط مجاز بدن علیه خود، خبر داد و گفت، این حکم مربوط به پرونده‌ای در سال ۱۳۸۸ است؛ رأیی که البته به مرحله اجرا نرسید. دی‌ماه سال گذشته نیز مرگان ایلاتلو، کارگردان مستندساز، به جرم «اجتماع و تبانی علیه امنیت کشور» به مجازات‌هایی محکوم شد که ۷۴ ضربه شلاق بخشی از آن بود. از اجرا یا اجرانشدن این حکم، خبری در دست نیست. در سال ۱۴۰۰ نیز محمدعلی کامفیروزی، وکیل دادگستری، در رشته توثیقی درباره احکام دو موکل خود به‌نام‌های میلاد ناظری و شبیر حسینی نیک نوشته بود: «قاضی شعبه ۱۰۱ دادگاه کیفری ۲ شاهرود، برخلاف قانون، دو موکل ۲۶-۲۵ ساله‌من را به دلیل انتشار چندمطلب انتقادی در یک کانال تلگرامی دانشجویی، به تحمل ۳۶ ضربه شلاق محکوم کرده و این رأی، چندروز پیش قطعی شد.» رد مجازات شلاق برای فعالیت‌های سیاسی یا اعتراضی البته در همه‌های

صالح نقره‌کار
حقوقدان و دبیر
کارگروه حقوق بشر
اسکودا:
اصولاً مجازات‌های
تزییلی مانند شلاق
در دوره مدرن
با رویکرد برآورد
ارزشی و فایده‌مندی
مجازات، جزای
موجهی نیست.
کارکرد نظام سزادهی
در این سنخ اعمال
مجازات به شیوه
سنتی، دچار کاستی
بوده و اقدامی
هنجارمند و دارای
حسن تأثیر اجتماعی
تلقی نمی‌شود